

Chính phủ Ấn Độ triển khai Dự án "Hội trường Thích Minh Châu" tại Nalanda

ISSN: 2734-9195 15:31 19/08/2025

Công trình này không chỉ vinh danh Trưởng lão Thích Minh Châu, người được mệnh danh là “người thắp sáng Phật học Việt Nam” mà còn góp phần củng cố quan hệ ngoại giao nhân dân, văn hóa và giáo dục giữa Việt Nam và Ấn Độ.

Dự án xây dựng Hội trường Thích Minh Châu và tượng đại của Trưởng lão Hòa thượng Thích Minh Châu (1918 - 2012) tại Đại học Nalanda (Nava Nalanda Mahavihara), bang Bihar Ấn Độ đã được 3 bộ quan trọng của Chính phủ Ấn Độ gồm Bộ Văn hóa, Bộ Ngoại giao và Bộ Nội vụ chính thức phê chuẩn vào tháng 8/2025.

Đây là dấu mốc lớn, khẳng định tầm vóc hợp tác văn hóa – giáo dục giữa Việt Nam và Ấn Độ, đồng thời tri ân công lao và những đóng góp to lớn của Trưởng lão Hòa thượng Thích Minh Châu, người từng nhận bằng Tiến sĩ Phật học tại ngôi trường danh tiếng này vào năm 1961.

Trưởng lão Hòa thượng Thích Minh Châu, nguyên là Phó Chủ tịch thường trực HĐTS và Phó Pháp chủ GHPGVN, có công lớn trong việc phiên dịch kinh điển Pali sang tiếng Việt, sáng lập Học viện Phật giáo Việt Nam tại TP.HCM năm 1984 và Viện Nghiên cứu Phật học Việt Nam (VNCPHVN) năm 1989.

Lời khẳng định liên Bộ

Bộ Văn hóa Ấn Độ, theo Công văn số 1211/2025-BTI ngày 05/08/2025, đã chính thức *“phê duyệt đề xuất ký kết Biên bản Ghi nhớ (MoU) với VIBS để xây dựng Hội trường và tôn trí tượng Trưởng lão Thích Minh Châu tại Đại học Nalanda.”*

Bộ Ngoại giao Ấn Độ, theo Công văn số 534/DS(South)YM/2025 ngày 29/03/2025, khẳng định *“không có ý kiến phản đối về mặt chính trị, xem đây là một sáng kiến văn hóa và ngoại giao quan trọng.”*

Bộ Nội vụ Ấn Độ, theo Bản ghi nhớ số 11121022136(0086)/2024-FCRA-II ngày 03.07.2025, cũng đã phê chuẩn dự án theo quy định FCRA, mở đường cho quá trình tiếp nhận và sử dụng kinh phí từ phía Việt Nam.

Trong Công văn số NNM/Auditorium/2025/0092 ngày 11/08/2025, Giáo sư Siddharth Singh, Hiệu trưởng Đại học Nava Nalanda Mahavihara, cũng nhấn mạnh: *“Trường Đại học Nalanda Mới trân trọng ghi nhận tấm lòng hào hiệp và sự hợp tác bền bỉ của Viện Nghiên cứu Phật học Việt Nam trong việc hỗ trợ sáng kiến mang tính dấu mốc này”.*

Đoạn trích này thể hiện rõ sự đánh giá cao của Đại học Nalanda đối với nỗ lực của phía Việt Nam, coi đây là một đóng góp quan trọng, mang tính lịch sử cho quan hệ hợp tác giáo dục và văn hóa song phương.

Người khởi xướng và ý nghĩa dự án

Dự án được Thượng tọa Thích Nhật Từ, Phó Viện trưởng kiêm Tổng Thư ký Viện Nghiên cứu Phật học Việt Nam, khởi xướng cùng với GS. Rajesh Ranjan, nguyên Hiệu trưởng Đại học Nalanda vào tháng 06/2024, sau đó với GS. Siddhartha Singh, Hiệu trưởng mới của Đại học Nalanda, nhân dịp GS. Siddhartha Singh được Ban Tổ chức mời phát biểu tại Hội thảo về “Trưởng lão Hòa thượng Thích Minh Châu: Tầm nhìn và sứ mệnh” vào ngày 19/10/2024 tại Pháp viện Minh Đăng Quang.

Dự kiến Hội trường Thích Minh Châu khoảng 1000m², có sức chứa hơn 600 chỗ ngồi, được xây dựng hài hòa kiến trúc Việt Nam và mỹ thuật Ấn Độ, với kinh phí tối thiểu 600.000 USD – được Hội đồng Quản trị Viện Nghiên cứu Phật học Việt Nam vận động và bảo trợ.

Đến ngày 02/11/2024, phái đoàn Phật giáo Việt Nam do Thượng tọa Thích Nhật Từ dẫn đầu, gồm HT. Thích Tâm Trí, HT. Thích Tâm Đức, các Tăng Ni và Phật tử đến Đại học Nalanda để khảo sát hiện trường. Khi hoàn thành và đưa vào sử dụng, Hội trường không chỉ là công trình tri ân bậc danh tăng Việt Nam mà còn trở thành biểu tượng của quan hệ hữu nghị, hợp tác giáo dục và giao lưu văn hóa giữa hai quốc gia.

Tiến độ triển khai

Ngày 15/08/2025, HT. Thích Giác Toàn, Viện trưởng Viện Nghiên cứu Phật học Việt Nam, đã triệu tập phiên họp với Thường trực Hội đồng Quản trị, giao TT. Thích Nhật Từ phối hợp với các kiến trúc sư để hoàn thiện bản vẽ kiến trúc, mỹ thuật và biểu tượng của công trình, tiến hành các thủ tục pháp lý. Đồng thời giao HT. Thích Tâm Đức, Phó Viện trưởng Thường trực VNCPHVN và TT. Thích Giác Hoàng, Phó Viện trưởng VNCPHVN, phụ trách làm tượng đài Thích Minh Châu.

Thượng tọa Thích Nhật Từ cho biết, trong tuần này, sẽ tiến hành khảo sát địa chất tại Đại học Nalanda, nhằm chuẩn bị cho giai đoạn xây dựng ngay sau khi được cấp giấy phép xây dựng. Dự kiến tháng 09/2025, bản vẽ và hồ sơ xin phép xây dựng sẽ được trình Hiệu trưởng Đại học Nava Nalanda Mahavihara để tiến hành các thủ tục hành chính cần thiết.

Nếu đúng tiến độ và được cấp giấy phép xây dựng sớm, Hội trường Thích Minh Châu sẽ được khánh thành vào cuối năm 2026, đánh dấu một cột mốc mới

trong lịch sử hợp tác song phương.

Tâm vóc ngoại giao và giáo dục

Trong công văn gửi đến TT. Thích Nhật Từ, Giáo sư Siddharth Singh, Hiệu trưởng Đại học Nalanda, đã nhấn mạnh ý nghĩa biểu tượng và giá trị ngoại giao văn hóa của dự án: *“Hội trường Thích Minh Châu sẽ không chỉ là sự tri ân đối với di sản của Trưởng lão Thích Minh Châu mà còn là biểu tượng lâu dài của mối quan hệ văn hóa và tâm linh bền chặt giữa Ấn Độ và Việt Nam.”*

Đây là lời khẳng định mạnh mẽ từ lãnh đạo Đại học Nalanda, cho thấy công trình mang tầm vóc vượt lên trên một dự án xây dựng, trở thành nhịp cầu văn hóa và giáo dục giữa hai dân tộc.

Công trình này không chỉ vinh danh Trưởng lão Thích Minh Châu, người được mệnh danh là “người thắp sáng Phật học Việt Nam” mà còn góp phần củng cố quan hệ ngoại giao nhân dân, văn hóa và giáo dục giữa Việt Nam và Ấn Độ, đúng với tinh thần hữu nghị truyền thống giữa hai quốc gia.

Bài và ảnh: **Thích Nhật Từ**